Қуйма маҳсулотларини лойиҳалаш ва ишлаб чиқариш фанидан 1-маъруза машғулоти учун уйга вазифа

1-савол: Кокилларга қолипларга қуйиш деганда нимани тушунасиз?

Жавоб: ***Кокилларга қуйиш*** йўли билан олинадиган чўян ва пўлат қуймаларда ички бўшлиқлар (тешиклар ёки чуқурчалар) ҳосил қилиш зарур бўлса, одатдаги қолипларда ишлатиладиган стерженлардан, алюминий қотишмалари ва магний қотишмалари учун эса ажралувчи металл стерженлардан фойдаланилади. Суюқ металл кокиллар устидан, ёнидан ёки остидан қуйилиши мумкин. Кокилларнинг ички юзалари ўтга чидамли материал ва бўёқлар билан қопланади. Кокилларга суюқ металл яхши тўлиши учун улар олдиндан қиздириб олинади. Кокилларга қуйиш усули меҳнат унумдорлини оширишга, қуйма сиртининг сифатини ҳамда унинг механик хоссаларини яхшилашга, кесиб ишлаш учун қолдириладиган қўйимни камайтиришга имкон беради.

2-савол: Марказдан қочирма қуйиш ва босим остида қуйиш усуллари ҳақида маълумот беринг

Жавоб: ***Марказдан қочирма қуйиш*** усули силиндрсимон жисмлар шаклидаги қуймалар, масалан, қувур, втулка, шкив, ғилдирак, шестерня, муфта дискаларнинг тайёрланмаларини олиш учун қўлланилади. Бу усулнинг моҳияти шундаки, суюқ металл горизонтал ёки вертикал ўқ атрофида 1000 айл мин тезлик билан айланувчи қолипга қуйилади. қолипнинг ва унга қуйилган суюқ металлнинг айланиши натижасида ҳосил бўладиган марказдан қочма кучлар металлни қолип деворига сиқади, натижада металл дарров қотиб, қолип шаклига киради.

Босим остида қуйиш усулининг асосий моҳияти шундаки, суюқ металл (қотишма) пўлат қолипга катта босим остида қуйилади. Тайёрланган қуйма ғоваксиз, сиртқи нуқсонларсиз, тоза ва аниқ бўлади. Осон суюланувчи рангли қотишмалардан (айниса алюминий, рух, магний қотишмаларидан) мураккаб шаклли, юпқа деворли, аниқ ўлчамли, тоза юзали ва оғирлиги 50 кг гача бўлган қуймалар (самолёт, автомобил ва бошқа механизмларнинг деталлари учун қуймалар) олишда бу усулдан кенг фойдаланилади.